

Svar på remiss avseende Forum för levande historias framtida inriktning (Ku2021:A)

Föreningen Förintelsens Överlevande (FFÖ) instämmer med de övergripande slutsatserna i utredningen avseende Forum för levande historias inriktning. FFÖ ställer sig i stora drag positiv till den uppdelning av roller mellan Forum för levande historia (FLH) och Sveriges museum om Förintelsen (SMF) som utredningen föreslår. FFÖ har dock några invändningar och synpunkter som vi vill framhålla i detta remissvar.

Uppdelningen av roller och ansvar är i grunden bra

Utredningen framhåller att FLH:s uppdrag att lyfta dagsaktuella samhällsfrågor fyller en viktig funktion, samtidigt som det nya museet inte kan väntas kunna motta sådana uppdrag givet museilagen. Vi instämmer i detta och anser att det är av största vikt att regeringen värnar SMF:s självständighet och oberoende.

Utredningen menar också att det med formuleringarna i FLH:s nuvarande instruktion finns en risk för överlapp mellan FLH och SMF framför allt gällande rollen att informera om Förintelsen. Utredningen föreslår därför en ändring av FLH:s instruktion som innebär att myndigheten inte längre har som uppgift att informera om Förintelsen. FFÖ tillstyrker detta förslag.

Det går inte att separera vittnesmålen från de faktorer som möjliggjorde Förintelsen

Utredningen hänvisar på sidan 41 till Statens historiska museers (SHM) rapport inför bildandet av det nya museet, som menar att det nya museet kan ha sitt fokus på de överlevandes berättelser och den historiska kontexten medan FLH:s roll kan ta sin utgångspunkt i det omgivande samhället för att "begripliggöra hur Förintelsen blev möjlig utifrån ideologi, normer, struktur och praktik".

Vi vill betona att en sådan uppdelning i praktiken kommer att vara omöjlig och olämplig att upprätthålla. Det går inte att separera de överlevandes berättelser och den historiska kontexten som utgjorde fonden för de fruktansvärda brott de utsattes för, från de strömningar som ledde fram till Förintelsen. Det skulle också innebära ett pedagogiskt misslyckande om det nya museet inte berör de faktorer som gjorde Förintelsen möjlig.

Sveriges museum om Förintelsen bör vara ett kunskapscentrum om Förintelsen

Mot bakgrund av ovan vill vi framhålla vikten av att det nya museet får en tydlig roll som kunskapscentrum om Förintelsen som innebär både en stark koppling till forskning och en nära kontakt med skolor och andra intressenter. Det är, som utredningen skriver, det historieförmedlande uppdraget som står i förgrunden för SHM:s uppdrag och bör göra så även för det nya museet. Det finns vidare ett värde med att ha *ett* kunskapscentrum om Förintelsen. Förutom att det minskar risken för

överblick så gynnas området av att forskare och pedagoger kan samlas kring en institution samtidigt som det blir tydligt för skolor och för allmänheten vart man kan vända sig för att hämta kunskap om Förintelsen.

Det är viktigt att ansvarsfördelningen blir tydlig

Utredningen skriver att medan samverkan mellan FLH och det nya museet kommer att vara viktig, så ser man ingen anledning att formalisera samarbetet mellan FLH och SHM. En anledning uppges vara att myndigheterna redan idag har en god dialog och att samverkan fungerar väl. Vi ser positivt på detta, men noterar samtidigt att det är en lång rad viktiga uppgifter där myndigheterna behöver samverka eller där ansvarsfördelningen idag är oklar. Det handlar bland annat om Förintelsens minnesdag, boken "...om detta må ni berätta", deltagandet i IHRA, biblioteksfrågan och utställningar.

Det är viktigt att detta reds ut, och inte faller mellan stolarna. Det kan därför finnas anledning för regeringen att följa upp hur myndigheterna delar upp dessa uppgifter.

FLH måste ha en fungerande struktur för inspel från civilsamhället

FFÖ noterar utredningens iakttagelse att FLH, förutom den referensgrupp som myndigheten knutit till sig, inte har någon strukturerad form för kunskaps- och kompetensinhämtning från civilsamhället. Vi vill framhålla att det är mycket viktigt för FLH att ha en fungerande struktur för inspel från civilsamhället och tillstyrker därför utredningens förslag om ett insynsråd.

Slutligen noterar vi att FFÖ inte finns med bland de många organisationer och aktörer som utredningen inhämtat synpunkter från under arbetets gång. Detta trots att FFÖ tillhör de organisationer i landet som arbetat längst med att informera om Förintelsen och vi har genom åren haft många kontakter och samarbeten med FLH.

Tommy Ringart

Ordförande, Föreningen Förintelsens Överlevande

FÖRENINGEN FÖRINTELSENS ÖVERLEVANDE

The Association of Holocaust Survivors in Sweden

Box 7427, 103 91 Stockholm, Sweden

E-mail: ffosverige@gmail.com